

slagets § 7, første Stykke, en ny Affattelse, saaledes at Spørgsmaalet om en Ministers Ansvar for Afholdelsen af en Statsudgift uden Hjemmel i Grundlovens § 49 ikke, som Lovforslaget bestemmer, skal afgøres efter det rent *subjektive Moment*: hvorvidt den paagældende Minister har handlet med mere eller mindre klar Bevidsthed om, hvorledes Bevillingsmyndigheden vil stille sig til Sagen, men efter *objektive Momenter*: Udgiftens Beskaffenhed og Omstændighederne, hvorunder den er bleven afholdt.

Ændringsforslag Nr. 5 gaar ud paa at udelade det Stykke af Lovforslagets § 8, som ifølge den Opfattelse, Mindretallet har begrundet ved Sagens 1ste Behandling i Tinget, har Karakter af *Grundlovsbestemmelse* og derfor ikke kan vedtages i almindelig Lovs Form. I Lovforslagets Affattelse skaber denne Paragraf et Ansvar, som Grundloven ikke kender, for Udstedelsen af foreløbige Love, *der holde sig indenfor de Grænser, Grundlovens § 25 drager*. Uden at ville indvende noget mod *Realiteten* i Forslagets Bestemmelse, maa Mindretallet dog fastholde, at den ikke lader sig fastslaa med Retsgyldighed i almindelig Lovs Form, og at den, som Led af en Ministeransvarlighedslov, derfor vil være uden Værdi, naar der i politiske Konflikttider maatte blive Brug for den. — Mindretallet kan heller ikke undlade at minde om, at der ogsaa fra et Medlem af Udvalgets Flertal (Deuntzer) under Lovforslagets 1ste Behandling i Tinget blev rettet en Kritik netop mod § 8 i Forslagets Affattelse — en Kritik, der efter Mindretallets Skøn med fuld Føje paaviste, at denne Paragraf ikke vilde kunne medføre Ansvar for Udstedelsen af foreløbige Love som foreløbig Finanslov af 12. April 1877, hvor der ikke var medtaget andre Udgiftsbeløb end dem, hvorom begge Rigsdagens Ting havde været enige. At denne Kritik har kunnet fremsættes af et Medlem af Udvalgsflertallet, forekommer Mindretallet at være et yderligere Vidnesbyrd om, hvor omtvistelig hele § 8 er i Regeringsforslagets Affattelse.

Efter Mindretallets Overbevisning vil den Sikkerhed mod Misbrug af Retten til at udstede foreløbige Love, som Regeringsforslaget har søgt at skabe ved § 8, fuldt saa godt kunne naas ved at give § 12 den Affattelse, Mindretallet foreslaar i *Ændringsforslag Nr. 9*. Herved vil det Ansvar, som en Minister paadrager sig ved Udstedelsen af foreløbige Love i Henhold til Grundlovens § 25, blive bragt ind under en almindelig Retsregel om Misbrug af Embedsmyndighed uden Overskridelse af denne Myndigheds Grænser — en Retsregel, hvis Gyldighed ingen vil kunne anfægte.

Mindretallet tiltræder ikke Flertallets Forslag om at ændre § 15, første Stykke, hvorved den Frist bortfalder, som Lovforslaget sætter for Forældelsen af en Ministers Ansvar. En saadan Forældelsesfrist indeholdes, som Flertallets Betænkning ogsaa nævner, i alle de tidligere Forslag om dette Emne, der have været behandlede i Rigsdagen. Tilsvarende Bestemmelser findes endvidere f. Eks. i islandsk Lov om Ministeransvarlighed af 4. Marts 1904 § 8, i svensk Ansvarlighedslov for Statsraadets Medlemmer af 10. Februar 1810 § 11, i nederlandsk Lov om Ministeransvarlighed af 22. April 1855 § 33 og i østerrigsk Lov om samme Emne af 25. Juli 1867 § 27. En saadan Bestanddel af en Ministeransvarlighedslov kan saaledes siges at have god konstitutionel Hævd.

Ændringsforslag:

Af *Udvalget*:

Til § 1.

1) 3die Stykke udgaar.

Af et *Mindretal* (H. L. Møller):

Til § 7.

2) Første Stykke, første Punktum affattes saaledes:

„Opkræves Statsskat, eller afholdes Statsudgift, der ikke har saadan Hjemmel, som Grundlovens § 49 kræver, bliver enhver